

**ONTWERP VAN DECREET TOT BEKRACHTIGING VAN HET BESLUIT VAN DE
VLAAMSE REGERING VAN 19 JUNI 2026 OVER HET TIJDELIJK PROJECT
MET PIONIERSSCHOLEN IN HET KADER VAN DE EVOLUTIE NAAR MEER
KWALITATIEF EN INCLUSIEVER ONDERWIJS**

Het bekrachtigingsdecreet bekrachtigt het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juni 2026 over het tijdelijk project met pioniersscholen in het kader van de evolutie naar meer kwalitatief en inclusiever onderwijs, dat de inhoud en de vorm van de proeftuin "pioniersscholen" bepaalt.

Met ingang van het schooljaar 2026-2027 zullen scholen voor gewoon onderwijs, scholen voor buitengewoon onderwijs, CLB's en leersteuncentra, de mogelijkheid krijgen om pioniersscholen vorm te geven om geleidelijk te evolueren naar scholen voor iedereen.

In schooljaren 2027-2028 en 2028-2029 kunnen telkens bijkomende projecten opstarten. Het tijdelijk project met pioniersscholen laat toe om in de praktijk te verkennen hoe scholen kunnen evolueren naar kwalitatieve en meer inclusieve leeromgevingen, en bieden zicht op hefboomen en belemmeringen op de weg naar een meer kwalitatief en inclusiever onderwijssysteem.

De pioniersscholen zullen begeleid worden door een tijdelijk consortium dat wordt gecreëerd door de leersteuncentra.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

1. Algemeen

Dit ontwerp van decreet bekrachtigt het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juni 2026 over het tijdelijk project met pioniersscholen in het kader van de evolutie naar meer kwalitatief en inclusiever onderwijs.

2. Regeerakkoord en beleidsnota

In het decreet van 5 mei 2023 over leersteun werd bepaald dat een onafhankelijke commissie van experts, academici, onderwijsprofessionals en ervaringsdeskundigen zou worden opgericht met de opdracht een advies te formuleren over een evolutie naar inclusief onderwijs en de rol van gewoon en buitengewoon onderwijs. Deze Commissie Inclusief Onderwijs (CIO) startte haar werkzaamheden in september 2023 en leverde haar advies 'Evolutie naar scholen voor iedereen' op eind juni 2024.

In het regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2024-2029 is het volgende opgenomen:

"We faciliteren de samenwerking tussen scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs. Scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs die als 1 school willen functioneren, krijgen die mogelijkheid. Zij nemen een rol op als pioniersscholen en brengen verder de mogelijkheden en drempels in de samenwerking tussen buitengewoon en gewoon onderwijs in kaart."

De beleidsnota Onderwijs 2024-2029 stelt het volgende:

"We faciliteren en versterken de samenwerking tussen scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs (zie ook OD 19). Scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs die als een campusschool willen functioneren, krijgen die mogelijkheid. Zij nemen een rol op als pioniersscholen en brengen verder de mogelijkheden en drempels in de samenwerking tussen buitengewoon en gewoon onderwijs in kaart."

Op 4 april 2025 keurde de Vlaamse Regering de visienota 'Stappenplan richting een inclusiever onderwijs' goed. Met de visienota engageert de Vlaamse Regering zich om een traject te starten om te komen tot een langetermijnvisie, een strategie en een tijdspad om te evolueren naar een meer inclusief onderwijssysteem in 2040. De visienota bepaalt de stappen die in dit traject gezet worden. De opzet van een proeftuin met pioniersscholen is in de visienota opgenomen als een concrete stap in het groeipad richting meer inclusief onderwijs.

In de consultatienota over de evolutie naar scholen voor iedereen van 28 november 2025 wordt de visie naar meer inclusief onderwijs verder uitgewerkt en aangevuld met een strategie en tijdspad met concrete maatregelen. Daarbij wordt voorzien dat met ingang van schooljaar 2026-2027 scholen voor gewoon onderwijs, scholen voor buitengewoon onderwijs, CLB's en leersteuncentra, de mogelijkheid krijgen om pioniersscholen vorm te geven.

Een Staten-Generaal werd vervolgens georganiseerd waar diverse stakeholders zich bogen over de inhoud van de consultatienota. De Staten-Generaal vond plaats gedurende vijf dagen gespreid over een periode van december 2025 t.e.m. februari 2026. De doelstelling van de Staten-Generaal was om feedback te geven op de inhoud van de consultatienota, alsook om concrete, gedragen voorstellen uit te werken voor de aanpassing en verdere uitvoering van de consultatienota.

B. Inhoud

1. Probleemstelling en omgevingsanalyse

De visienota 'Stappenplan richting een inclusiever onderwijs' beschrijft hoe het Vlaamse onderwijs geconfronteerd wordt met een aantal prangende problemen, zoals het capaciteitsprobleem in buitengewoon onderwijs, de oververtegenwoordiging van leerlingen uit kansarmoede in buitengewoon onderwijs, te lange busritten voor leerlingen, het stijgend aantal vragen naar leersteun in gewoon onderwijs en het leerrecht dat voor sommige leerlingen onder druk staat. Op basis hiervan wordt vastgesteld dat er nood is aan een systeemverandering, met name een evolutie naar meer inclusief onderwijs.

In deze evolutie naar meer inclusief onderwijs zal er geleidelijk geëvolueerd worden van een onderwijssysteem met twee aparte sporen van gewoon en buitengewoon onderwijs naar een onderwijssysteem dat het strikte onderscheid tussen gewoon en buitengewoon onderwijs overstijgt en waarin de toegang tot een aanbod buitengewoon onderwijs wordt beperkt tot wie het echt nodig heeft. Scholen voor gewoon onderwijs, leersteuncentra, CLB's en scholen voor buitengewoon onderwijs zullen hiertoe samenwerken om te evolueren naar scholen voor iedereen. Het doel is om expertise en mensen meer te bundelen en gezamenlijk in te zetten in scholen om op die manier multidisciplinaire teams te vormen. In het kader van een tijdelijk project wordt vanaf schooljaar 2026-2027 de mogelijkheid gecreëerd voor scholen gewoon onderwijs, scholen buitengewoon onderwijs, CLB's en leersteuncentra om samen te werken in pioniersscholen.

2. Beleidsmaatregelen en doelstelling

De proeftuin "pioniersscholen" vindt plaats binnen het regelgevend kader van het decreet van 9 december 2005 betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in onderwijs. Voor de financiering van de proeftuin is een rechtsgrond voorzien in de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs, artikel IV.55/1, ingevoegd bij Onderwijsdecreet XXXVI van 5 juni 2026. Het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juni 2026 over het tijdelijk project met pioniersscholen in het kader van de evolutie naar meer kwalitatief en inclusiever onderwijs, dat via dit decreet voor bekrachtiging wordt voorgelegd, bepaalt de inhoud en de vorm van het tijdelijk project "pioniersscholen". Met ingang van schooljaar 2026-2027 zullen scholen voor gewoon onderwijs, scholen voor buitengewoon onderwijs, CLB's en leersteuncentra, de mogelijkheid krijgen om pioniersscholen vorm te geven om geleidelijk te evolueren naar scholen voor iedereen. In schooljaren 2027-2028 en 2028-2029 kunnen telkens bijkomende projecten opstarten. Het tijdelijk project met pioniersscholen laten toe om in de praktijk te verkennen hoe scholen kunnen evolueren naar kwalitatieve en meer inclusieve leeromgevingen, en bieden zicht op hefbomen en belemmeringen op de weg naar een meer kwalitatief en inclusiever onderwijssysteem. De pioniersscholen zullen begeleid worden door een tijdelijk consortium dat wordt gecreëerd door de leersteuncentra.

3. Impactanalyse

3.1 Maatschappelijke impact

De context van maatschappelijke uitdagingen en de beleidsdoelstellingen zijn beschreven in bovenstaande secties 'probleemstelling en omgevingsanalyse' en 'beleidsmaatregelen en doelstelling'.

Hieronder volgt een analyse van mogelijke effecten van de proeftuin Pioniersscholen op kinderen en jongeren (JoKER).

Effecten van de voorgenomen beslissing op de situatie van kinderen en jongeren:

Het werken met pioniersscholen in het kader van de evolutie naar scholen voor iedereen heeft een rechtstreekse impact op kinderen en jongeren in scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs die deelnemen aan de proeftuin. Het voorontwerp van besluit maakt vanaf het schooljaar 2026-2027 projecten met pioniersscholen mogelijk, waarin scholen voor gewoon onderwijs, scholen voor buitengewoon onderwijs, CLB's en leersteuncentra samenwerken met het oog op het gezamenlijk vormgeven van meer kwalitatief en inclusiever onderwijs. In die projecten organiseren de betrokken instellingen in een of meer scholen of vestigingsplaatsen onderwijs voor leerlingen met en zonder specifieke onderwijsbehoeften. Daardoor wordt een onderwijscontext gecreëerd waarin de leerlingen samen leren en waarin personeelsleden samen functioneren in een multidisciplinair team.

Voor kinderen en jongeren kan dit ertoe leiden dat ondersteuning dichterbij de leerling en flexibeler wordt georganiseerd. Het multidisciplinaire team geeft in de scholen of vestigingsplaatsen waar samen onderwijs wordt georganiseerd het beleid op leerlingenbegeleiding vorm volgens de fases van het zorgcontinuüm voor de volledige leerlingenpopulatie. Een GC-verslag is daarbij geen voorwaarde om ondersteuning te krijgen in de fase van uitbreiding van zorg. Het multidisciplinaire team, waar ook CLB-medewerkers en leerondersteuners deel van uitmaken, bepaalt zelf volgens de fases van het zorgcontinuüm wie wanneer welke ondersteuning nodig heeft. Op die manier kunnen scholen sneller inspelen op noden die er zijn. Eventuele wijzigingen die deze andere werkwijze met zich meebrengt voor leerlingen, in het bijzonder voor leerlingen met een handicap of een vorm van kwetsbaarheid, zullen goed moeten opgevolgd worden door de projecten. Voor een individueel aangepast curriculum of een OV4-traject blijft een IAC-verslag of OV4-verslag noodzakelijk, aangezien het belangrijk is het recht van leerlingen op toegang tot een IAC-traject of een OV4-traject in gewoon of buitengewoon onderwijs zoals dat vandaag bestaat te kunnen blijven waarborgen.

De projecten beogen ook een evidence-informed en meer inclusieve leeromgeving, waarin wordt ingezet op effectieve didactiek, een kennisrijk curriculum en hoge verwachtingen voor alle leerlingen. Leerlingen krijgen maximaal kansen om het gemeenschappelijk curriculum te volgen en te bereiken; waar nodig worden redelijke aanpassingen, flexibele trajecten of individueel aangepaste curricula voorzien. Daarnaast kunnen leerlingen met en zonder specifieke onderwijsbehoeften samen les volgen in een andere school dan die waar ze zijn

ingeschreven, volgens de organisatie die de pioniersscholen hanteren. Voor leerlingen die ingeschreven zijn in het buitengewoon onderwijs maar les volgen in een inclusieve context op een andere locatie, wordt ook voorzien dat ze speciale onderwijsleermiddelen kunnen gebruiken als ze daar nood aan hebben. De betrokkenheid van ouders en leerlingen wordt uitdrukkelijk meegenomen in de projecten.

Effecten op de situatie van kinderen en jongeren zonder de voorgenomen beslissing:

Zonder de beslissing om een proeftuin met pioniersscholen te realiseren zou er geen mogelijkheid zijn voor scholen voor gewoon onderwijs, scholen voor buitengewoon onderwijs, CLB's en leersteuncentra om gebruik te maken van de in het voorontwerp geregelde afwijkingen van de bestaande onderwijsregelgeving om stappen te zetten richting een school voor iedereen. Daardoor zouden de betrokken instellingen niet binnen een tijdelijk kader kunnen afwijken van onder meer de regels over lesbijwoning, leerlingenbegeleiding en leersteun, speciale onderwijsleermiddelen, vestigingsplaatsen, programmatie en rationalisatie, certificering, leerlingenvervoer en personeelsinzet.

Voor kinderen en jongeren betekent dit dat de beoogde onderwijscontext waarin leerlingen met en zonder specifieke onderwijsbehoeften samen leren, niet via deze proeftuin tot stand zou komen. Ook de mogelijkheid om ondersteuning in de fase van uitbreiding van zorg te organiseren zonder dat vooraf een GC-verslag nodig is, zou binnen dit kader niet ontstaan. De inzet van leerondersteuners, CLB-medewerkers en andere personeelsleden in één multidisciplinair team in de school of vestigingsplaats waar samen onderwijs wordt georganiseerd, zou niet volgens de in het voorontwerp beschreven afwijkingen kunnen worden vormgegeven.

Zonder de projecten zouden ook minder praktijkgegevens worden verzameld over de elementen die in het besluit als doelstellingen zijn opgenomen: het functioneren van multidisciplinaire teams, het toewerken naar minder labelling, het werken aan een evidence-informed en meer inclusieve leeromgeving, het samen organiseren van gewoon en buitengewoon onderwijs, de samenwerking met actoren van zorg en welzijn, arbeidsmarkt, integratie en inburgering, en het bevorderen van ouderbetrokkenheid. De Vlaamse Regering zou bijgevolg minder zicht krijgen op de hefboomen en belemmeringen op de weg naar een meer kwalitatief en inclusiever onderwijssysteem dat alle kinderen en jongeren ten goede komt.

Alternatieven voor de voorgestelde beslissing:

De gekozen aanpak bestaat uit een tijdelijk project (proeftuin) binnen het regelgevend kader van het decreet van 9 december 2005 betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het onderwijs. Een alternatief zou zijn om geen tijdelijk project op te zetten. Dat alternatief zou echter niet toelaten om op een regelluwe manier nieuwe vormen van samenwerking en organisatie uit te

proberen, noch om na te gaan welke drempels en knelpunten daarbij opduiken en hoe die kunnen worden weggewerkt.

Beoogde maatregelen om belangrijke nadelige gevolgen van de beslissing voor de situatie van kinderen of jongeren te vermijden, te beperken en zo mogelijk te verhelpen:

De voorgestelde beslissing bevat verschillende waarborgen die ertoe strekken mogelijke nadelige gevolgen voor kinderen en jongeren te vermijden. Kandidaat-projecten moeten in hun dossier onder meer de beoogde organisatie en werking beschrijven, aantonen hoe ze kwaliteitsborging op het vlak van onderwijskwaliteit organiseren, afspraken opnemen over interne monitoring en evaluatie met duidelijke indicatoren, en de nodige protocollen van de lokale onderhandelingen toevoegen. De selectiecommissie beoordeelt de kwaliteit en haalbaarheid van de voorgestelde organisatie, financiering en werking, de interne kwaliteitszorg, de bijdrage aan de doelstellingen van het tijdelijk project en de diversiteit en spreiding van de projecten. Daardoor wordt bij de selectie rekening gehouden met elementen die relevant zijn voor de kwaliteit en haalbaarheid van projecten.

Verder worden de projecten begeleid door een consortium dat door de leersteuncentra in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdiensten wordt gevormd. Dat consortium begeleidt de projecten evidence-informed bij de realisatie van de doelstellingen, onder meer inzake effectieve didactiek, gedrag, kennisrijk curriculum en veranderingsprocessen.

De projecten zullen jaarlijks rapporteren over hun werking en voortgang, waardoor de projecten van nabij kunnen worden opgevolgd. De proeftuin zal worden geëvalueerd door een expertenpanel. De evaluatie heeft betrekking op de doelstellingen van de proeftuin en moet beleidsaanbevelingen mogelijk maken. Op basis daarvan beslist de Vlaamse Regering over de voortgang of beëindiging van de proeftuin en, in voorkomend geval, over organieke implementatie of aanpassingen in de regelgeving.

Bij het concreet vormgeven van de evaluatie van de proeftuin, kan bekeken worden hoe rekening kan worden gehouden met het perspectief van de betrokken leerlingen uit gewoon en buitengewoon onderwijs in de verschillende projecten.

Voor verdere informatie over de monitoring en evaluatie, zie ook rubriek 4 Implementatie.

Participatietraject:

De consultatienota over de evolutie naar scholen voor iedereen werd voorgelegd aan een Staten-Generaal (december 2025 – februari 2026), zodat een ruime groep van stakeholders kon reflecteren over de inhoud en mee kon werken aan

voorstellen voor aanpassing en verdere uitvoering. In de Staten-Generaal werden ook ervaringsdeskundigen betrokken, waaronder een leerling vanuit de Vlaamse scholierenkoepel en een leerling en ouders vanuit Noozo, de Vlaamse adviesraad voor en door personen met een handicap.

Ook in de onafhankelijke commissie inclusief onderwijs, die eind vorige legislatuur de opdracht kreeg een advies te formuleren over een evolutie naar meer inclusief onderwijs in Vlaanderen, namen twee ervaringsdeskundigen van Noozo en een leerling van VSK deel.

3.2 Impact op de grondrechten en op het gelijkheidsbeginsel

De proeftuin Pioniersscholen is er om te werken aan meer kwalitatief en inclusiever onderwijs voor alle leerlingen. In de proeftuin is één van de doelstellingen om meer kwalitatieve en inclusievere leeromgevingen te ontwikkelen waarin leerlingen met en zonder specifieke onderwijsbehoeften samen kunnen leren. Daarmee sluit de proeftuin aan bij de geleidelijke realisatie van inclusief onderwijs in Vlaanderen, zoals bepaald in artikel 24 van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap; alsook bij de aanbevelingen van het VN-Comité over de rechten van personen met een handicap voor België in 2024¹. De proeftuin sluit ook aan bij artikel 22ter van de Belgische Grondwet, dat bepaalt dat iedere persoon met een handicap recht heeft op volledige inclusie in de samenleving. Met de proeftuin Pioniersscholen wordt bovendien gewerkt aan de realisatie van kinderrechten en wordt rekening gehouden met de slotbeschouwingen van het VN-Kinderrechtencomité over het periodiek rapport van België van 2019, in het bijzonder met de beschouwingen omtrent de rechten van kinderen met een handicap en de beschouwingen omtrent onderwijs².

De projecten maken samenwerking mogelijk tussen scholen voor gewoon onderwijs, scholen voor buitengewoon onderwijs, CLB's en leersteuncentra, met het oog op het bundelen van expertise in multidisciplinaire teams en het organiseren van ondersteuning volgens de noden van leerlingen. Door ondersteuning in de fase van uitbreiding van zorg niet afhankelijk te maken van een voorafgaand GC-verslag, wordt ook onderzocht hoe ondersteuning sneller, flexibeler en minder labelgebonden kan worden ingezet. Door het samenbrengen van diverse instellingen en personeelsleden met diverse expertise, wordt betracht om het onderscheid dat vandaag bestaat tussen gewoon en buitengewoon onderwijs geleidelijk te overstijgen.

Alle scholen kunnen zich samen met andere scholen, leersteuncentra en CLB's kandidaat stellen om deel uit te maken van de proeftuin. Aangezien het een proeftuin betreft kunnen echter niet alle scholen effectief deelnemen. De proeftuin voorziet in een tijdelijk en afgebakend kader waarin afwijkingen van regelgeving

¹ [Aanbevelingen van het VN-Comité over de rechten van personen met een handicap](#) (2024).

² [Slotbeschouwingen van het VN-Kinderrechtencomité \(2019\)](#).

enkel mogelijk zijn met het oog op de doelstellingen van de proeftuin en om de mogelijkheid te creëren lessen te trekken voor verdere Vlaanderen brede implementatie.

De gelijke behandeling van scholen bij de selectie wordt ondersteund door selectiecriteria die rekening houden met de bestaande diversiteit van scholen. Er wordt diversiteit beoogd in de proeftuin op vlak van onderwijsniveaus, regio's, onderwijsnetten, de mate waarin scholen al samenwerken of stappen zetten naar meer inclusief onderwijs, diversiteit in de leerlingenpopulatie, types en opleidingsvormen buitengewoon onderwijs, en voor secundair onderwijs een spreiding over finaliteiten en domeinen.

3.3 Budgettaire impact

De budgettaire impact evolueert mee met het gefaseerde tijdspad van de proeftuin. In het schooljaar 2026-2027 kunnen maximaal twintig projecten starten, in de schooljaren 2027-2028 en 2028-2029 telkens maximaal vijftien bijkomende projecten, zodat het totale bereik kan oplopen tot maximaal vijftig projecten. Daarvoor wordt een budget voorzien van 5,2 miljoen euro in begrotingsjaar 2026 voor twintig projecten, 9,1 miljoen euro in begrotingsjaar 2027 voor vijfendertig projecten en telkens 13 miljoen euro in begrotingsjaar 2028, 2029 en 2030 voor vijftig projecten.

3.4 Bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel

Er is geen impact op de lokale en provinciale besturen of op Brussel.

4. Implementatie

De uitvoering van het tijdelijk project met pioniersscholen gebeurt via een oproep die wordt gelanceerd door de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs. Geïnteresseerde samenwerkingsverbanden van scholen, CLB's en leersteuncentra kunnen daarop een dossier tot kandidaatstelling indienen. De oproep bevat minstens de looptijd van de projecten, de inhoud van het kandidaatstellingsdossier, de indieningsmodaliteiten, de ontvankelijkheidsvereisten, de selectiecriteria, de rapportage- en evaluatieverplichtingen en de omvang van het beschikbare krediet. Een project omvat een samenwerking in het basisonderwijs of in het secundair onderwijs tussen een of meer scholen voor gewoon onderwijs en een of meer scholen voor buitengewoon onderwijs, samen met een of meer CLB's en een of meer leersteuncentra. Elk project omvat maximaal vijf samenwerkende scholen, waarvan minstens één school voor gewoon onderwijs en één school voor buitengewoon onderwijs. De Vlaamse Regering duidt de projecten aan op voordracht van de selectiecommissie en kan, binnen de beschikbare begrotingskredieten, een subsidie toekennen aan de besturen van de geselecteerde projecten. De Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs en vorming, is belast met de uitvoering van het besluit.

Voor handhaving en toezicht zijn er verschillende waarborgen in de aanvraag-, selectie- en uitvoeringsfase. Het kandidaatstellingsdossier moet onder meer de beoogde organisatie en werking van het project beschrijven, een overzicht bevatten van de noodzakelijke afwijkingen op de regelgeving, aantonen hoe kwaliteitsborging op het vlak van onderwijskwaliteit wordt georganiseerd, afspraken opnemen over interne monitoring en evaluatie met duidelijke indicatoren en de protocollen bevatten van de onderhandelingen in de bevoegde lokale comités van de betrokken scholen, CLB's en leersteuncentra. De selectiecommissie beoordeelt de ontvankelijkheid en de kwaliteit van de dossiers aan de hand van criteria zoals de bijdrage aan de doelstellingen van het tijdelijk project, de kwaliteit en haalbaarheid van de organisatie, financiering en werking, de interne kwaliteitszorg, de bijdrage aan het opvangen van capaciteitsnoden in het buitengewoon onderwijs en de spreiding over onderwijsniveaus, regio's, onderwijsnetten, types en opleidingsvormen. Wanneer tijdens de looptijd van een project gebruik wordt gemaakt van afwijkingen die impact hebben op personeel en die nog niet in het dossier tot kandidaatstelling waren opgenomen, moeten die afwijkingen worden overlegd in de bevoegde lokale comités van de betrokken instellingen.

De monitoring en evaluatie gebeuren op verschillende niveaus. Op projectniveau moeten de projecten jaarlijks rapporteren over hun werking en voortgang met betrekking tot de doelstellingen van het tijdelijk project. Daarnaast worden de projecten begeleid door een consortium dat door de leersteuncentra in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdiensten wordt gevormd. Dat consortium begeleidt de projecten evidence-informed bij de realisatie van de doelstellingen, onder meer op het vlak van effectieve didactiek, gedrag, kennisrijk curriculum, inclusie en veranderingsprocessen, en zorgt voor uitwisseling en expertisedeling tussen de projecten. Op het niveau van de proeftuin wordt het geheel geëvalueerd door een expertenpanel. Die evaluatie heeft betrekking op de doelstellingen van het tijdelijk project en vindt plaats in het schooljaar 2028-2029. De evaluatie moet toelaten beleidsaanbevelingen te formuleren met het oog op een duurzame verankering van meer inclusief onderwijs in het Vlaamse onderwijssysteem.

De proeftuin met pioniersscholen treedt in werking vanaf het schooljaar 2026-2027. In dat eerste schooljaar kunnen maximaal twintig projecten starten. In de schooljaren 2027-2028 en 2028-2029 kunnen telkens maximaal vijftien bijkomende projecten opstarten. In totaal kunnen maximaal vijftig projecten worden opgezet. De projecten hebben een maximale duurtijd van vijf schooljaren. De projecten die starten in het schooljaar 2026-2027 hebben een looptijd van vijf schooljaren, de projecten die starten in het schooljaar 2027-2028 een looptijd van vier schooljaren en de projecten die starten in het schooljaar 2028-2029 een looptijd van drie schooljaren.

Het besluit bevat geen afzonderlijk hoofdstuk met overgangsbepalingen, maar de tijdelijke en gefaseerde opzet van de proeftuin vervult wel een overgangsfunctie. Het eerste schooljaar kan, indien nodig, als opstartjaar worden gebruikt om een project samen met alle betrokken partners verder concreet vorm te geven. Dat eerste schooljaar kan onder meer worden benut voor visieontwikkeling, schoolorganisatie, professionalisering, voorbereiding van het multidisciplinaire team en het informeren en meenemen van leerlingen en ouders. Op het niveau van de gehele proeftuin, zal de proeftuin pas worden beëindigd op het einde van het vijfde schooljaar, dus twee schooljaren na de evaluatie. Daardoor is er voldoende tijd om eventuele aanpassingen aan regelgeving voor te bereiden en een goede overgang van de proeftuin naar reguliere werking voor de pioniersscholen, leersteuncentra en CLB's te voorzien. Bij een eventuele negatieve evaluatie kan de Vlaamse Regering, afhankelijk van de aard van die evaluatie, beslissen tot stopzetting met terugkeer naar de bestaande regelgeving of tot stopzetting met onmiddellijke implementatie van positieve elementen uit de proeftuin, telkens via het passende regelgevende traject.

C. Totstandkomingsprocedure

Het voorontwerp van bekrachtigingsdecreet werd samen met de tweede principiële goedkeuring van het besluit van de Vlaamse Regering over het tijdelijk project met pioniersscholen in het kader van de evolutie naar meer kwalitatief en inclusiever onderwijs, voorgelegd aan de Vlaamse Regering op 8 mei 2026. Het BVR en het bekrachtigingsdecreet werden vervolgens samen ter advies voorgelegd aan Raad van State.

De Raad van State verleende haar advies op 10 juni 2026 (advies 79.370/1). De Raad van State adviseerde om het bekrachtigingsdecreet ter advies voor te leggen aan de Vlaamse Onderwijsraad en om een JoKER toe te voegen.

De JoKER werd toegevoegd in deze memorie van toelichting bij het decreet. Het JoKER advies werd ontvangen op 15 juni 2026. Op basis van het JoKER advies werden in de memorie van toelichting verwijzingen toegevoegd naar de slotbeschouwingen van het VN-Kinderrechtencomité. Op de vraag van het JoKER advies om leerlingen en/of hun vertegenwoordigers deel te laten uitmaken van het expertenpanel voor de evaluatie van de proeftuin, werd niet ingegaan. Wel werd er bijkomend aandacht besteed in de JoKER aan de mogelijke kwetsbaarheid van kinderen met een handicap en aan de betrokkenheid van leerlingen van gewoon en buitengewoon onderwijs in de evaluatie van de proeftuin.

Het advies van de Vlaamse Onderwijsraad werd verkregen op 17 juni 2026. De Vlaamse Onderwijsraad koos ervoor om geen afzonderlijk advies te formuleren over het bekrachtigingsdecreet, maar te verwijzen naar het eerder advies over het besluit van de Vlaamse Regering over het tijdelijk project met pioniersscholen in het kader van de evolutie naar meer kwalitatief en inclusiever onderwijs. Gelet op de aanpassingen die al gebeurden aan het besluit na dat advies, heeft de Vlaamse Onderwijsraad vertrouwen in het verdere verloop van het decretale proces. De Vlaamse Onderwijsraad geeft verder nog mee nauw betrokken te willen blijven bij de verdere uitwerking van de pioniersscholen en van de scholen voor iedereen.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR